

Bērnu un jauniešu simfoniskie orķestri gatavojas XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem

2014.gada 5.aprīlī *Lielajā ģildē* kopā pulcējās bērnu un jauniešu, kā arī vairāku amatieru simfonisko orķestru dalībnieki no visas Latvijas. Uz skatuves kāpa ap 600 dalībnieku no 8 simfoniskajiem orķestriem, 15 kamerorķestriem, viena stīgu orķestra un vijolnieku ansambļa. Kā uzsver J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors Viesturs Gailis, „modelēšanas koncerts, kurā savu sniegumu un izvēlēto repertuāru demonstrēja seši apvienotie simfoniskie orķestri un Rīgas 6.vidusskolas orķestris, vispirms jau pārsteidza ar kuplo orķestru kopskaitu un arī jauno mūziķu skaitu tajos. Sevišķi prieks par reģionu pārstāvniecību – no koncertā pārstāvētajiem 24 orķestriem 16 darbojas ārpus Rīgas. Tas dod pārlicību, ka muzikālās izglītības un akadēmiskās mūzikas tradīciju kopšanas entuziasms attīstās visā Latvijā”.

Gatavojoties 2015.gadā gaidāmajiem XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar Latvijas Orķestru asociāciju noorganizēja svētku programmas modelēšanas koncertu, lai novērtētu šīs programmas piemērotību dziesmu svētkiem. V.Gailis akcentē: „Ja Valsts izglītības satura centrs ar šo orķestru darbu stimulēšanu, rīkojot un finansējot regulārus jauniešu simfonisko orķestru konkursus, nodarbojas jau pasen, tad, diriģenta Normunda Dreģa iniciētā un ļoti aktīvi savu darbu uzsākusī Latvijas Orķestru asociācija, kas paveikusi lielu darbu, saliedējot un koordinējot orķestru darbību Latvijā, darbojas pavisam nesen”.

Attiecībā uz koncerta repertāra izvēli profesors Gailis saka: „Ļoti sarežģīts un atbildīgs ir repertuāra meklēšanas un izvēles process šādiem jauniešu orķestriem, jo sevišķi, ja skaņdarbi paredzēti atskaņošanai dziesmu svētku lielkoncertā. Tā kā šis bija modelēšanas koncerts, tad uz programmu raudzījies šādā gaismā.” Viņš arī uzsver: „Apmēram divas trešdaļas no atskaņotā repertuāra, domāju, bija atbilstoši gan orķestru varēšanai, gan pietiekami interesanti un demokrātiski, lai tos atskaņotu dziesmu svētkos. Vajadzētu izvairīties no gariem, sarežģītu harmoniju pilniem skaņdarbiem ar racionālu dramaturģisko attīstību, kādus, starp citiem, dzirdējām arī šajā koncertā.”

Koncerta pirmo daļu atklāja orķestru *pirmais sešinieks* (skat.sarakstā) virsdiriģenta Mārtiņa Berga vadībā. Apvienotā orķestra programma bija interesanta un daudzveidīga – skanēja populārā „*Dziesmiņa par lāčiem*” no kinofilmas „*Kaukāza gūstekne*” un sirsnīgs latviešu tautasdziesmas „*Stādīju ieviņu*” aranžējums, kurā brīnišķīgu solo dziedāja Adriāna Romāne un Krista Fadejeva. Lirisko noskaņu turpināja Arvīda Žilinska kompozīcija „*Mazā dejotāja*” ar Lillijas Kļaviņas flautas solo, bet caur Džordža Gēršvina „*Summertime*”, kurā flautas solo spēlēja Smaida Ščerbicka, notika pāreja uz neakadēmiskās mūzikas žanru. Savu

uzstāšanos pirmais apvienotais orķestris efektīgi noslēdz ar Bērtas Bakareka dziesmas „*Krītošās lietoslāses*” aranžiju un temperamentīgo Ari Baroso skaņdarbu „*Brazīlija*”.

Otrajā orķestru sešīnīkā bija apvienojušies jaunie mūziķi no Daugavpils, Rīgas un Pierīgas. Šī apvienotā orķestra virsdiriģenti bija Normunds Dreģis, Aivars Broks un Pēteris Plūme. Orķestris savu programmu veidoja stilistiski daudzveidīgu, iekļaujot skaņdarbus, kurus var dēvēt par mūzikas zelta fondu. Sākot jau ar pasaules klasikās mūzikas pērli – Volfganga Amadeja Mocarta 40. simfonijas pirmo daļu, līdz latviešu klasiskās mūzikas šedevriem – Jēkaba Mediņa kompozīciju „*Legēnda*” un Marģera Zariņa mūziku kinofilmam „*Pie bagātās kundzes*”. Vētraini klausītāju aplausi tika veltīti Johana Štrausa polkas „*Pērkons un zibens*” atskaņojumam, kuru diriģēja N. Dreģis.

Savukārt atsevišķi uzstājās Rīgas 6. vidusskolas simfoniskais orķestris Haralda Bārzdiņa vadībā, kas atskaņoja īru komponista Ronana Hardimana kompozīciju „*Deju valdnieks*” (Larija Mūra aranžijā), kurā ieskanējās tipiskās īru līnijdejām raksturīgās melodijas. Izteiksmīgi izskanēja amerikāņu komponista Džerija Boka virtuozās simfoniskās dejas no skaņdarba „*Vijolnieks uz jumta*”.

Koncerta pirmo daļu noslēdza orķestri no Vidzemes, kuru virsdiriģenti bija Mārtiņš Bergs, Aivars Buņķis un Andris Riekstiņš. Savu uzstāšanos viņi uzsāka ar enerģisko Jurjānu Andreja „*Ačikopu*” no svītas „*Latvju dejas*”. Skanēja arī Nikolaja Rimskā-Korsakova populārais fragments „*Kamenes lidojums*” (Jāņa Zandberga aranžijā), kurā acis un ausis priecēja precīzais Reiņa Tomiņa marimbassolo. Savukārt A. Riekstiņš diriģēja savu kompozīciju „*Burē*”. Koncerta pirmās daļas izskaņa bija emocionāli piesātināta, vispirms jau franču šarma caurvītā Huberta Žiro kompozīcija „*Zem Parīzes debesīm*” un visbeidzot Astora Pjaccollas kaislīgais „*Libertango*”, kur abos skaņdarbos akordeona solo ļoti emocionāli piesātināti spēlēja Jūlija Skipore. To īpaši uzsvēra arī V. Gailis: „Sevišķi apsveicami ir pavadījumi, kur solo atskaņo spilgti solisti, kā Reinis Tomiņš (marimba) vai Jūlija Skipore (akordeons)”.

V. Gailis uzsver: „Bija patīkami klausīties un skatīties, ar kādu entuziasmu un atbildību jaunie mūziķi izpildīja savu diriģentu piedāvāto repertuāru. Jauniešu entuziasms aizrāva arī publiku, ar uzviju kompensējot skaņdarbu tehniskās grūtības.”

Koncerta otro daļu atklāja simfoniskie orķestri no Pāvula Jurjāna mūzikas skolas un Jāzepa Mediņa Rīgas 1. Mūzikas skolas. Virsdiriģenti Laura Staša un Valdis Butāns bija izvēlējušies ļoti latvisku repertuāru. Jo īpašs notikums bija Georga Pelēča skaņdarba „*Skola ir uvertūra*” pirmatskaņojums, par kuru L. Staša saka: „Optimistiskais, jaunības spēka un enerģijas pārpilnais opuss būs vērtīgs papildinājums jauniešu simfonisko orķestru repertuāram”. Emocionāli piesātināti izskanēja Ādolfa Skultes „*Arieta*”, bet vitāli enerģisku

kontrastu ienesa Margēra Zariņa „*Concerto innocente*” pirmā daļa ar Annas Marijas Ivanas izteiksmīgo akordeona solo. Īpašu publikas atsaucību izpelnījās pēdējā kompozīcija - Santas Zaķes „*Fantāzija par latviešu filmu mūziku*” Jutas Bērziņas instrumentācijā, kurā klausītājus priecēja daudz zināmas melodijas.

Orķestru trijnieks, kura virsdriģenti bija Guntars Bernāts un Aleksejs Verbickis, atskaņoja Ērika Eglīša Simfoniskā miniatūru cikla „*Vitrāžas*” divas daļas. Tāpat izskanēja Bendžamina Britena kompozīcija „*Muzikālie vakari*” un noslēgumā izteiksmīgais fragments „*Kāzas*” no Jāņa Ivanova mūzikas kinofilmam „*Salna pavasarī*”. Savukārt koncerta izskaņā uzstājās orķestris, kurā apvienojās Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas simfoniskais orķestris un Ādažu Mākslas un mūzikas skolas kamerorķestris. Virsdiriģenta Boļeslava Voļaka vadībā izskanēja spožā Johannessa Brāmsa „*Piektā ungāru deja*” un sentimentālais Vladimira Rebikova „*Valsis*”, kur flautas solo spēlēja Elza Heinsberga un Antra Ķīsele. Koncertu emocionāli piesātināti noslēdza Žorža Bizē veidotā Svīta no operas „*Karmena*” (B.Voļaka aranžijā).

„Kopumā koncerts atstāja emocionāli pacilātu iespaidu un pārliecību, ka, izanalizējot tur skanējušo, diriģenti atradīs interesantu programmu un izlīdzsvarotu uzstāšanās koncepciju XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku simfonisko orķestru koncertam 2015. gadā”. /V.Gailis./

„Priecājos, ka mūsu ieguldītajam darbam un radošai sadarbībai ir pozitīvi rezultāti un ka I Latvijas Orķestru asociācijas festivālā (2013) aizsāktā visu Latvijas reģionu bērnu-jauniešu, kā arī amatieru un pusprofesionālo apvienoto orķestru veidošanas tradīcija rod turpinājumu un integrējas arī Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku kustībā. Mums Latvijā ir vairāki patiešām laba mākslinieciskā līmeņa augstskolu, vidusskolu, mūzikas un mākslas skolu stīgu orķestri, kamerorķestri un simfoniskie orķestri, kuri ir jau apliecinājuši savu varēšanu starptautiskos konkursos un festivālos. Es vēlos un ceru, ka, mērķtiecīgi sadarbojoties, regulāri uzstājoties un veicinot ikkatra orķestra radošā potenciāla attīstību, blakus jau tradīcijām bagātajai Latvijas koru, deju kolektīvu un pūtēju orķestru saimei ar laiku izveidosies arī ievērības cienīga Latvijas jauniešu un amatieru orķestru kustība”, saka Latvijas Orķestru asociācijas priekšsēdētājs Normunds Dreģis.

Auriga Jermaka

muzikoloģe, Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas skolotāja

Apvienotie simfoniskie orķestri

Virsdiriģents Mārtiņš Bergs

Ventspils Mūzikas vidusskolas kamerorķestris /diriģents Mārtiņš Bergs/
Ziemeļkurzemes kamerorķestris /diriģente Indra Sproģe/
Priekules Mūzikas un mākslas skolas kamerorķestris /diriģents Mārtiņš Bergs/
Ernesta Viģnera Kuldīgas mūzikas skolas kamerorķestris /vadītāja Velta Jūrmale/
Arvīda Žilinska Jēkabpils mūzikas skolas kamerorķestris /diriģents Mārtiņš Bergs/
Mārupes Mūzikas un mākslas skolas kamerorķestris /diriģents Mārtiņš Bergs/

Virsdiriģenti: Normunds Dreģis, Aivars Broks, Pēteris Plūme

Ķekavas novada jauniešu simfoniskais orķestris /diriģents Pēteris Plūme/
Daugavpils Kamerorķestris /diriģents Aivars Broks/
Latvijas Universitātes kamerorķestris /diriģents Andris Gailis/
Jāzeps Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas kamerorķestris *Armonico* /diriģents Normunds Dreģis/
Bolderājas Mūzikas un mākslas skolas kamerorķestris /diriģents Andris Gailis/
Olaines Mūzikas un mākslas skolas kamerorķestris /diriģents Normunds Dreģis/

Virsdiriģenti: Mārtiņš Bergs, Aivars Bunkis, Andris Riekstiņš

Krimuldas un Limbažu jauniešu simfoniskais orķestris /diriģents Aivars Bunkis/
Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolas kamerorķestris /diriģents Andris Riekstiņš/
Jāņa Norviļa Madonas mūzikas skolas kamerorķestris /diriģents Mārtiņš Bergs/
Valmieras Mūzikas skolas stīgu orķestris /vadītājas Dace Zariņa, Maija Ozola/
Jāņa Cimzes Valkas Mūzikas skolas vijolnieku ansamblis /vadītāja Liesma Freiberga/

Virsdiriģenti Laura Staša un Valdis Butāns

Pāvula Jurjāna mūzikas skolas simfoniskais orķestris /diriģents Valdis Butāns/
Jāzeps Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas simfoniskais orķestris /diriģente Laura Staša/

Virsdiriģenti: Guntars Bernāts, Aleksejs Verbickis

Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas kamerorķestris *Gaudeamus orchestra*
/diriģents Guntars Bernāts/
Rīgas 10. vidusskolas estrādes simfoniskais orķestris /diriģents Aleksejs Verbickis/
Baldones un Vecumnieku jauniešu simfoniskais orķestris *Draugi*
/vadītāji Solvita Loka, Aigars Dziļums/

Virsdiriģents Boļeslavs Voļaks

Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas simfoniskais orķestris /diriģents Boļeslavs Voļaks/
Ādažu Mākslas un mūzikas skolas kamerorķestris /diriģente Vita Zemture/